

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-038 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба диссертатсияи Султонмамади Гулмамад дар мавзуи «Динамикаи ҷамъшавии пайвастагиҳои фитохимиявии растании сич (*Eremurus*) дар шароити гуногуни экологӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои биологӣ аз рӯйи ихтисоси 1.5.6. – Биохимия

Дар хулосаи комиссияи эксперти масъалаҳои зерин баррасӣ мегарданд:

-мутобиқати мавзӯ, муҳтавои диссертатсия ва авторефератӣ Султонмамади Гулмамад актуалӣ буда, дар он бори аввал динамикаи ҷамъшавии пайвастагиҳои фитохимиявӣ ва хусусиятҳои физико-химиявии баъзе пайвастагиҳои фитохимиявии растании авлоди сич (*Eremurus*) вобаста ба давраҳои инкишоф бо истифода аз усули хроматографияи моеи самаранокнаш баланд, спектроскопияи ИС-Фуре ва электрофорези қатрагӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст ва дар баррасӣ ҷимояи он иҷозат дода шуд;

-мутобиқати муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 1.5.6.- Биохимия, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2020, №6 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад. Таҳқиқотҳои диссертатсия ҷанбаҳои асосии илмӣ ихтисоси 1.5.6. - Биохимияро дақиқ инъикос намуда, ба талаботи муайяне, ки дар шиносномаи ин ихтисос муқаррар шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Мувофиқи банди 1. Таркиби химиявӣ, сохт ва хосиятҳои моддаҳои табиати зинда; таҳқиқоти хосиятҳо, ҷудокунӣ ва тарзҳои истифодаи пайвастагиҳои ба синфҳо ва ғуруҳҳои гуногун мансуб буда- зербоби 2.7.

Мувофиқи банди 3. Афзоиш ва морфогенези растаниҳо - зербоби 3.1.

Мувофиқи банди 4. Равандҳои биохимиявӣ дар растаниҳо- боби 4.

Мувофиқи банди 7. Нақши биологии биосинтез ва табдилёбии карбогидратҳо ва полисахаридҳо, таҳқиқоти таъсири омилҳои эндо ва экзогенӣ ба мубодилаи карбогидратҳо- зербоби 3.4. 4.4.

Ҳамзамон таҳқиқот ба талаботи Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон унвонҳои илмӣ дода мешаванд ва бо қарори Раёсати

Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад;

- оид ба мукамал инъикос ёфтани муҳтавои кори диссертатсионӣ дар таълифоти нашршудаи доғалаб, кори диссертатсионӣ дар асоси таҳқиқоти васеи биологӣ ва биохимиявӣ як қатор масъалаҳои асосии илмӣ дар биохимия ва физиологияи растаниҳо, ки хосияти доругӣ доранд, мавриди омӯзиш қарор гирифта шуда, ҳалли худро ёфтанд. Раёши методологияи дар кори диссертатсионӣ татбиқшуда ва натиҷаҳои таҷрибаии дар асоси он ба даст овардашуда, имкон дод, ки дар бораи самаранокии истифодаи методи нави химиявӣ-биохимиявӣ-растаниҳои эфемероидӣ, ки хосияти доругӣ доранд ба роҳ монда шавад.

Коркардҳои илмӣ, ки аз рӯи натиҷаҳои корҳо аз ҷоп баромадаанд, метавонанд дар таҳияи барномаҳои таълимӣ аз фанни биология химия, биохимия ва физиологияи растаниҳо, курсҳои махсус ва ҳангоми хондани лексияҳо оид ба ҷамъшавии пайвастагиҳои фитохимиявӣ ва хусусиятҳои биохимиявии растаниҳо дар факултетҳои химия ва биологияи Донишгоҳҳои олии методҳои коркардшударо метавонанд ҳангоми иҷрои корҳои лабораторӣ, навиштани корҳои курсӣ, хатмкунӣ ва диссертатсионӣ мавриди истифода қарор диҳанд.

- дар бораи иҷрои талабот нисбат ба наشري натиҷаҳои асосии диссертатсионӣ 8 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2 мақолаи илмӣ дар маҷалаҳои тақризшавандаи КОА-и Федератсияи Россия, 7 фишурдаи илмӣ дар конфронсҳои байналмилалӣ ва 4 фишурдаи илмӣ дар конфронсҳои ҷумҳуриявӣ нашр карда шудаанд.

- эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқи диссертатсионии бадастомада бо усулҳои замонавии физикӣ-химиявӣ ва биологии таҳқиқот, коркарди статистикӣ натиҷаҳо таъмин ва асоснок карда шуд. Эътимоднокии натиҷаҳо бо истифода аз методҳои стандарта, танзими амиқи таҳқиқоти ҷенгирӣ, такроршавии натиҷаҳо дар доираи васеи шароити беруна, мутобиқати натиҷаҳои таҷрибаии таҷрибаҳои назоратӣ бо иттилооти дигар муалифон

тасдиқ менамоянд. Эътимоднокии натиҷаи бадастовардашуда бо истифода аз методҳои муосири химиявӣ-биохимиявӣ: хроматографияи моеи самаранокиаш баланд, спектроскопияи ИС-Фуре ва электроферези қатрагӣ таъмин ва асоснок карда шудааст.

- комиссияи эксперта пешниҳод мекунад, ки диссертатсия ба шурои диссертатсионии 6D.KOA-038 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул карда шавад;

- комиссияи экспертӣ ба ҳайси **муқарризи расмӣ** ва **муассисаи пешбар**, пешниҳод менамояд;

Мирзораҳимзода Ақобир Карим-доктори илмҳои биологӣ, профессор, ноиби президент-раиси Шуъбаи илмҳои биологии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

Меҳрингори Булбулназар – доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D060717-Биохимия, кафедраи химияи Донишгоҳи технологии Тоҷикистон;

Ба сифати **муассисаи пешбар**-Институти биохимияи Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Шаров Рашидов, Ҷумҳурии Узбекистон.

- комиссияи эксперта барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонии Комиссия ва ДМТ иҷозат медиҳад;

нашр ва паҳнкунии автореферат ва паҳлуҳои дигари арзёбии диссертатсия, хулоса пешниҳод менамояд.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Султонмамади Гулмамад дар мавзӯи «Динамикаи ҷамъшавии пайвастагиҳои фитохимиявии растании сич (*Eremurus*) дар шароити ғуногуни экологӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои биологӣ аз рӯи ихтисоси 1.5.6. - Биохимия баррасӣ намуда, дар асоси банди 60 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР ҚАРД:

1. Диссертатсияи Султонмамади Гулмамад дар мавзӯи «Динамикаи ҷамъшавии пайвастагиҳои фитохимиявии растании сич (*Eremurus*) дар шароити ғуногуни экологӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои биологӣ аз рӯи ихтисоси 1.5.6. - Биохимия ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ таҳқиқотиашон ба ихтисоси 1.5.6 - Биохимия мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризи расмӣ пешниҳод менамояд:

Мирзораҳимзода Ақобир Қарим-доктори илмҳои биологӣ, профессор, ноиби президент-раиси Шӯбаи илмҳои биологии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

Меҳринигори Булбулназар – доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D060717-Биохимия, кафедраи химияи Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон;

3. Ба сифати **муассисаи пешбар**- Институти биохимияи Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Шаров Рашидов, Ҷумҳурии Узбекистон тавсия дода шавад.

4. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.

5. Барои ҷопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои биологӣ, профессор

Эргашев А.

Аъзои комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои биологӣ

Давлатназарова З.Б.

номзади илмҳои биологӣ, дотсент

Сайфудинов А.Қ.

« 30. » 12 соли 2025